

กรมควบคุมโรค
DEPARTMENT OF DISEASE CONTROL

ทิศทางการฉีดวัคซีน IPD ข้อเสนอแนะ และแผนการบริหารจัดการวัคซีน PCV ในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเสี่ยง

ดร.เพชรบูรณ์ พูลผล

รองผู้อำนวยการ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8
จังหวัดอุดรธานี

Outline: เหตุผลเชิงนโยบาย → กลุ่มเป้าหมาย → การบริหารจัดการในพื้นที่

1 **ความเป็นมา**
มติคณะ กก.เขตฯ และบทบาท สคร.8

2 **ภาระโรค IPD**
ความรุนแรง การเสียชีวิต และผลกระทบ

3 **ทิศทางวัคซีน PCV**
แนวทาง 2, 4, 12 เดือน และการบรรจุสิทธิประโยชน์

4 **แผนบริหารจัดการ**
เป้าหมาย การกระจายวัคซีน cold chain และการติดตามผล

5 **ความคืบหน้า**
ความคืบหน้าล่าสุดการบริหารจัดการวัคซีนสปสช.

ลักษณะของโรค

สาเหตุการเกิดโรค: ***Streptococcus pneumoniae***

ผลกระทบต่อร่างกาย: ขึ้นอยู่กับตำแหน่งและความรุนแรงของการติดเชื้อ

การติดเชื้อแบบไม่รุนแรง
(Non-invasive pneumococcal disease)

- โรคปอดอักเสบ (***Pneumonia***)
- โรคหูชั้นกลางอักเสบเฉียบพลัน (***AOM***)
- ไซนัสอักเสบ (***Sinusitis***)

การติดเชื้อแบบรุนแรงและแพร่กระจาย
(Invasive Pneumococcal Disease; IPD)

- โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ (***Meningitis***)
- โรคติดเชื้อในกระแสเลือด (***Bacteremia***)
- โรคปอดอักเสบรุนแรง (***Pneumonia with bacteremia***)

กลุ่มเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 2 ปี มักพบการติดเชื้อแบบ **IPD** ซึ่งทำให้เกิดอาการป่วยรุนแรงและเสียชีวิตได้

ผู้ป่วยอาจมีปัญหาระบบประสาท เช่น สูญเสียการได้ยิน ความบกพร่องทางสติปัญญา ความผิดปกติของสมอง (***Motor abnormalities***) อาการชัก (***Seizure***) เป็นต้น

ปัจจุบันพบรายงานความชุกของเชื้อ ***S. pneumoniae*** ที่ดื้อยาเพิ่มขึ้นในประเทศไทย และการดื้อยาทำให้เกิดการรักษาที่ซับซ้อนและค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นซึ่งเป็น ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในระบบสุขภาพทั่วโลก

Credit:
Faculty of Medicine Siriraj Hospital,
Mahidol University.

อุบัติการณ์และความรุนแรงของโรค

ทั่วโลก

การเสียชีวิต ในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
จากการติดเชื้อ IPD มากกว่า 294,000 ราย

ประเทศไทย

(อัตราการติดเชื้อใช้จังหวัดใหญ่ ในปี 2568 817 รายต่อแสนประชากร)

ข้อมูล ปี 2565

สถานการณ์โรคปอดอักเสบ ในประเทศไทย

ผู้ป่วย 179,211 ราย
ผู้เสียชีวิต 176 ราย

พบผู้ป่วยมากที่สุด
ใน เดือนสิงหาคมและกันยายน

กลุ่มเด็ก
อายุต่ำกว่า 5 ปี

กลุ่มผู้สูงอายุ

ราคาและผลการศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของวัคซีน PCV10

คาดประมาณราคาวัคซีน PCV10

ราคาโดยประมาณ 250 บาท/โดส*

จำนวนเข็มต่อราย	3 เข็ม
จำนวนเด็กเกิดต่อปี**	462,240 คน
งบประมาณรวม (ไม่รวมค่าฉีดวัคซีน)	345 ล้านบาท/ปี

ราคาวัคซีนที่จัดซื้อ โดย UNICEF

ประเทศกลุ่ม Gavi	ได้ราคาต่ำสุด 2-3 USD/โดส
ประเทศรายได้ปานกลาง (MICs)	จ่ายสูงกว่า 4-25 USD/โดส
ราคาต่ำสุดในตลาดตอนนี้:	2.00 ดอลลาร์/โดส

ผลการศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของวัคซีน PCV

การให้วัคซีน PCV10 สำหรับในเด็กไทย อ้างอิงราคาวัคซีนในปัจจุบัน พบว่ามีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ในบริบทประเทศไทย

(งบประมาณที่จ่ายไปกับวัคซีน ได้ผลลัพธ์ที่คุ้มกับค่าใช้จ่าย แม้จะมีค่าใช้จ่ายที่สูงพอสมควร แต่สามารถช่วยลดจำนวนเด็กป่วย ลดค่าใช้จ่ายในการรักษา และช่วยให้เด็กมีสุขภาพแข็งแรง เทียบแล้วถือว่า "คุ้ม" กับเงินที่ลงทุนไป)

*เป็นราคาโดยประมาณของวัคซีน PCV10 (single dose) ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568

**อ้างอิงจำนวนเด็กเกิดปี 2567

ที่มา: โครงการวิจัยเรื่อง การทบทวนและปรับปรุงการวิเคราะห์ต้นทุนอรรถประโยชน์ Pneumococcal Conjugate Vaccine ในบริบทประเทศไทย

ภาระโรคในเด็กเล็ก

ข้อมูลในเอกสารชี้ให้เห็นว่ากลุ่มอายุต่ำกว่า 5 ปีเป็นกลุ่มที่ต้องให้ความสำคัญสูง

~500,000

เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีเสียชีวิตทั่วโลกต่อ
ปีจากการติดเชื้อนิวโมคอคคัส

1,228

รายต่อประชากรเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี
100,000 คน ในประเทศไทย ปี 2562

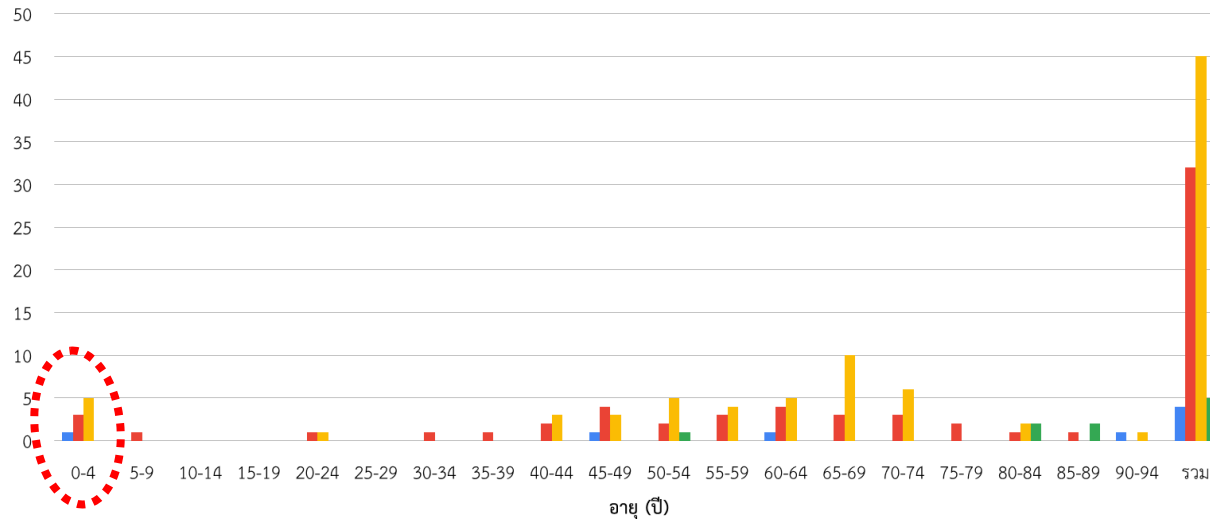
11%

สัดส่วนการเสียชีวิตในกลุ่มเด็กที่ติด
เชื้อ ตามข้อมูลที่สรุปในเอกสาร

ข้อสรุปเชิงนโยบาย: วัคซีน PCV เป็นมาตรการสำคัญเพื่อลดการป่วยรุนแรง พิการ และเสียชีวิตในเด็กเล็ก

ผู้ป่วยปอดอักเสบจากการติดเชื้อ *Streptococcus pneumoniae* เขตสุขภาพที่ 8 ปี พ.ศ. 2566-2569

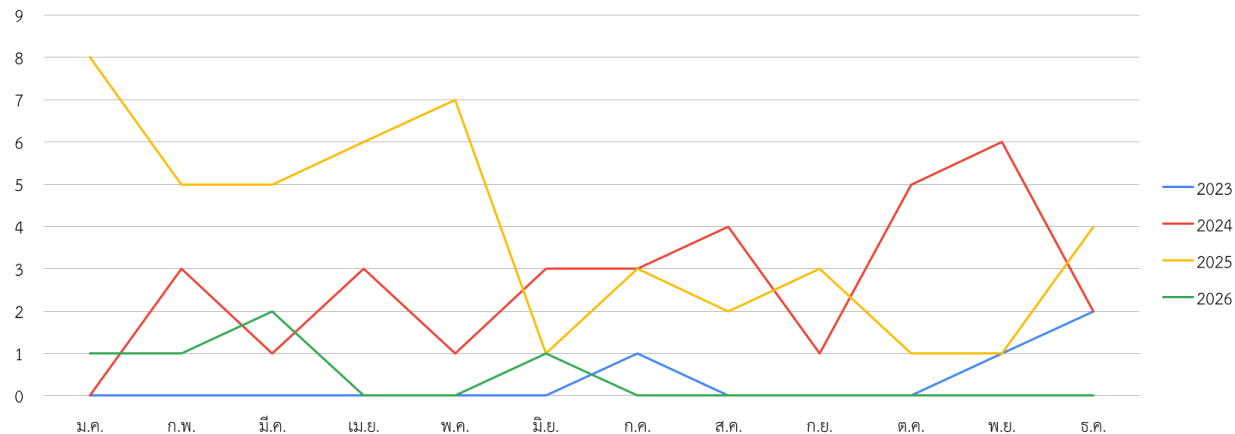
จำนวนผู้ป่วยปอดอักเสบจากการติดเชื้อ *Streptococcus pneumoinae* (ปี พ.ศ. 2566-2569) จำแนกตามช่วงอายุ

กลุ่มอายุ 0-4 ปี

จังหวัด	2566		2567		2568		2569		รวม
	ป่วย	ตาย	ป่วย	ตาย	ป่วย	ตาย	ป่วย	ตาย	
อุดรธานี (41)			2		1				3
หนองคาย (43)									0
เลย (42)									0
หนองบัวลำภู									0
บึงกาฬ (38)					1				1
นครพนม (48)	1				1				2
สกลนคร (47)			1		1	1			3
รวม	1	0	3	0	4	1	0	0	9

จำนวนผู้ป่วยปอดอักเสบจากการติดเชื้อ *Streptococcus pneumoinae* (ปี พ.ศ. 2566-2569) จำแนกรายเดือน

❖ ปี พ.ศ. 2566-2569 พบผู้ป่วย 86 ราย
 -(0-4 ปี จำนวน 9 ราย
 -ผู้ป่วยเสียชีวิต จำนวน 1 ราย ในปี 2568
 (เพศหญิง อายุ 1 ปี รักษาที่ จ.สกลนคร)

ทิศทางการบริการวัคซีน

ภาระเศรษฐกิจสาธารณสุขภาพ

- ค่าใช้จ่ายรักษาพยาบาล
- การนอนโรงพยาบาล
- การใช้ยาปฏิชีวนะ
- ภาระครอบครัวผู้ป่วย

คุณค่าของ PCV

- ลดอุบัติการณ์โรค
- ลดการแพร่กระจายเชื้อ
- ลดโรครุนแรงและเสียชีวิต
- ช่วยลดปัญหาดี้อย่า

ทิศทางการบริการ

- ☐ เริ่มที่เด็กอายุ 2, 4 และ 12 เดือน
- ในสถานบริการรัฐ
และเตรียมขยายครอบคลุม

ทิศทางนโยบายจากส่วนกลาง การบรรจุ PCV ในสิทธิประโยชน์และการจัดซื้ออยู่ระหว่างขับเคลื่อนตามมติ สปสช.

มติ 2/2569

ต่อรองราคา PCV ให้
ใกล้เคียง UNICEF/GAVI

มติ 3/2569

เห็นชอบฉีด PCV เด็กไทยอายุ
2, 4, 12 เดือน ทั่วประเทศ

วงเงิน

กรอบจัดหาไม่เกิน 225 ล้านบาท
รวมอัตราสูญเสียวัคซีน

ขั้นถัดไป

พิจารณารายละเอียดเพื่อ
กำหนดเป็นรายการบริการ
ตามสิทธิประโยชน์

ปัจจุบัน ร่างประกาศสิทธิประโยชน์อยู่ระหว่างกระบวนการรับฟังความเห็นและจัดทำข้อเสนอเชิงระบบ

ประเด็นจัดซื้อและงบประมาณ

ราคาปัจจุบัน กรอบวงเงิน และเงื่อนไขการจัดหาวัคซีน

250 บาท/โดส

ราคาที่กรมควบคุมโรคจัดซื้อในชนิด 10
สายพันธุ์ ตามข้อมูลที่สรุปไว้

≥ 10 สายพันธุ์

วัคซีน PCV ที่จัดหาต้องครอบคลุมสาย
พันธุ์ก่อนซื้อไม่น้อยกว่า 10 สายพันธุ์

225 ล้านบาท

กรอบวงเงินไม่เกินสำหรับกลุ่มเป้าหมาย
รวมอัตราสูญเสียวัคซีน

เงื่อนไขการให้วัคซีน พิจารณาเพิ่มในสิทธิประโยชน์ลำดับที่ 28 ของกลุ่มเด็กอายุ 0-5 ปี

2 เดือน
เข็มที่ 1

4 เดือน
เข็มที่ 2

12 เดือน
เข็มที่ 3

ข้อแนะนำสำหรับพื้นที่/Preparedness:

- เตรียมข้อมูล กลุ่มเป้าหมายจริง
- คลังวัคซีน อัตราสูญเสีย
- ระบบรายงาน เพื่อรองรับการจัดสรรเมื่อมีประกาศใช้

❖ จุดเน้นในพื้นที่:

- ตรวจสอบทะเบียนเด็กตามช่วงอายุ
- นัดหมายล่วงหน้า
- และติดตามเด็กที่พลาดนัดเพื่อให้ครบชุด

พื้นที่เข้าถึงบริการต่ำ

- ที่มีเด็กพลาดนัดหรือทะเบียนเป้าหมายไม่ครบถ้วน

พื้นที่พบป่วย/เสียชีวิตสูง

ใช้ข้อมูลเฝ้าระวัง เพื่อเร่งรัดการเข้าถึงวัคซีนและสื่อสารความเสี่ยง

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8
The Office of Disease Prevention and Control 8

Detect • Respond • Prevent

ตรวจจับเร็ว • ตอบโต้ทัน • ป้องกันได้

จำนวนประชากรกลางปี 2568 เขตสุขภาพที่ 8 (กลุ่มอายุ 0-12 เดือน)

จังหวัด	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
อุดรธานี	4,570	4,302	8,872
หนองคาย	1,482	1,393	2,875
เลย	1,963	1,899	3,862
หนองบัวลำภู	1,475	1,449	2,924
บึงกาฬ	1,361	1,220	2,581
นครพนม	2,230	2,068	4,298
สกลนคร	3,422	3,352	6,774
รวม	16,503	15,683	32,186

ความคืบหน้าของการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการวัคซีน

ปัจจุบัน (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง ประเภทและขอบเขตของบริการสาธารณสุข (ฉบับที่...) พ.ศ. อยู่ระหว่างรับฟังความเห็น (วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๙ ถึงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๙)

(ร่าง)
ประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
เรื่อง ประเภทและขอบเขตของบริการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง ประเภทและขอบเขตของบริการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยกำหนดให้มีการฉีดวัคซีนป้องกันการติดเชื้อนิวโมคอกคัส ชนิดคอนจูเกต (Pneumococcus Conjugate Vaccine: PCV) ต่อเนื่องจากการได้รับวัคซีนดังกล่าวในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อให้เด็กไทยสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพภายใต้การใช้งบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเพื่อให้ประชาชนมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขด้านการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคตามที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสาม และมาตรา ๑๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมติคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๙ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ย้อนกลับ

การรับฟังความคิดเห็นร่างประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง ประเภทและขอบเขตของบริการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (บริการวัคซีน PCV)

ดูรายละเอียดโครงการ

การรับฟังความคิดเห็นร่างประกาศฯ ประเภทและขอบเขตบริการสาธารณสุข (PCV)

ข่าวสาร

ร่วมเสนอ 6

ครั้งที่ 1

ลบ

ลบข.

ร่างกฎหมาย

16 พ.ค. 69

เหลือ 14 วัน

14 มิ.ย. 69

ข้อมูลการรับฟังความเห็น

ร่างกฎหมาย

แบบสำรวจ

ข้อมูลติดต่อหน่วยงาน

ทำแบบสอบถาม

ชื่อการรับฟัง

การรับฟังความคิดเห็นร่างประกาศฯ ประเภทและขอบเขตบริการสาธารณสุข (PCV)

ผู้ได้รับผลกระทบ

กลุ่มผู้รับบริการและประชาชน,กลุ่มผู้ให้บริการคือหน่วยบริการ,กลุ่มผู้ซื้อบริการคือสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ,กลุ่มผู้ควบคุมกำกับคือกระทรวงสาธารณสุข และรัฐบาล

ที่มา : https://law.go.th/listeningDetail?survey_id=NzE0MURHQV9MQVdfRUPTlRFTkQ=

เอกสารอ้างอิงหลัก

พิจารณาเพิ่มในสิทธิประโยชน์ลำดับที่ 28 ของกลุ่มเด็กที่มีอายุ 0 - 5 ปี

ลำดับ	รายการบริการ	กิจกรรมสำคัญ ที่จะได้รับ	กลุ่มเป้าหมาย	ความถี่	หมายเหตุ
“๒๘	บริการวัคซีน ป้องกันการติดเชื้อ นิวโมคอคคัส ชนิดคอนจูเกต (Pneumococcus Conjugate Vaccine: PCV)	-ครั้งที่ ๑ เมื่ออายุ ๒ เดือน -ครั้งที่ ๒ เมื่ออายุ ๔ เดือน -ครั้งที่ ๓ เมื่ออายุ ๑๒ เดือน	-เด็กอายุ ๒ เดือน - ๑๒ เดือน	-๓ ครั้ง”	

เอกสารอ้างอิงหลัก

- ข้อเสนอการบรรจุวัคซีน PCV เป็นสิทธิประโยชน์ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
- มติคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2569, 3/2569 และ 4/2569
- ร่างประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง ประเภทและขอบเขตของบริการสาธารณสุข
- รายการวัคซีนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนในประเทศไทยจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- ข้อมูลราคาวัคซีน PCV จาก UNICEF Vaccine Market Dashboard / Price list